

SMJERNICE OSNOVNOG SUDA U DOBOJU ZA POSTUPANJE U PARNIČNOM POSTUPKU

Na osnovu člana 6. Zakona o sudovima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 37/12, 44/15 i 100/17), Osnovni sud u Doboju donosi smjernice s ciljem obezbjeđenja ostvarivanja principa jednakog postupanja u jednakim situacijama, obezbjeđenja pravne sigurnosti i jednakosti građana pred zakonom, obezbjeđenja proporcionalnosti u ostvarivanju prava i radi unapređenja načela efikasnosti i ekonomičnosti i preduzimanje drugih zakonom propisanih mjera za obezbjeđivanje prisustva parničnih stranaka, svjedoka i vještaka, te preduzimanje mjera radi sprečavanja zloupotrebe procesnih prava stranaka i drugih učesnika u postupku, poštovanje zakonskih rokova u zakazivanju i nastavcima rasprava a sve kako to ima u vidu odredba člana 10. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu ZPP).

Smjernice su donesene u skladu sa sudskom praksom Osnovnog suda u Doboju i Gradanskog odjeljenja Okružnog suda u Doboju, a shodno Projektu „Unapređenja efikasnosti pravosuđa II“ i imaju upućujući karakter.

ULOGA SUDIJE

Član 1.

Sudija tokom cijelog parničnog postupka aktivno upravlja postupkom u okviru svojih zakonom predviđenih procesnih ovlaštenja, te ne prelazeći granice zahtjeva koji su stavljeni u postupku, podstiče stranke da iznesu i upotpune svoje navode ili prijedloge.

PRETHODNO ISPITIVANJE TUŽBE I ODGOVORA NA TUŽBU

Član 2.

Ako sud u toku postupka utvrdi da tužilac ili tuženi nije bio živ u momentu podnošenja tužbe, donijet će rješenje kojim će odbaciti tužbu i preduzete radnje staviti van snage.

Član 3.

Ukoliko je uz tužbu priložena odluka Centra za socijalni rad o postavljanju posebnog staraoca za tuženog, sud će takvu tužbu vratiti na uređenje s nalogom tužiocu da dostavi dokaz o adresi posljednjeg poznatog prebivališta, odnosno boravišta tuženog evidentiranoj kod organa nadležnog za vođenje evidencije o prebivalištu i boravištu građana, odnosno dokaz da tuženi nije evidentiran kod tog organa.

Član 4.

Tužilac u pravilu, u ostvarivanju prava na suđenje u razumnom roku (član 10. ZPP), uz tužbu dostavlja pismene isprave koje su u tužbi predložene kao dokaz. Tužba će se smatrati urednom i ako nisu uz tužbu priložene predložene isprave.

Sud će u toku postupka rješenjem pozvati tužioca da priloži isprave ako iz činjeničnih navoda tužbe proizlazi da se radi o zahtjevu kojim ne može raspolagati (član 2. ZPP) i radi otklanjanja

nedostataka koji se tiču sposobnosti tužioca ili tuženog da bude stranka u parnici, ili nedostaci koji se odnose na ovlaštenje zastupnika da pokrene parnicu kad je takvo ovlaštenje potrebno (član 66. ZPP).

Odredbe stava 1. i 2. odnose se i na odgovor na tužbu.

Član 5.

Ispunjeni su uslovi za donošenje presude zbog propuštanja (pored uslova propisanih članom 182. ZPP-a) u situaciji kada tužilac nakon podnošenja tužbe podneskom izvrši objektivno preinačenje tužbe, ukoliko je u tom podnesku tužilac predložio donošenje presude zbog propuštanja i ukoliko je isti dostavljen tuženom na odgovor.

PRIPREMNO ROČIŠTE

Član 6.

Na osnovu ispitivanja tužbe i odgovora na tužbu sud cijeni da li se radi o predmetu koji se zasniva na jednostavnom činjeničnom i pravnom osnovu, uz primjenu instituta kojim je propisano da održavanje pripremnog ročišta nije obavezno (član 76. ZPP).

Član 7.

Stranka je dužna za svaki predloženi dokaz navesti koje činjenice se tim dokazom žele dokazati.

Član 8.

U slučaju prijedloga za izvođenje dokaza saslušanjem većeg broja svjedoka radi utvrđivanja iste činjenice, sud će o ovakvom prijedlogu odlučiti vodeći računa o ekonomičnosti postupka.

Ukoliko sud smatra da nije potrebno saslušanje svih predloženih svjedoka radi utvrđivanja iste činjenice, zatražiće od stranke da izvrši odabir svjedoka, a ukoliko to stranka ne učini, odabir će izvršiti sud na osnovu rezultata raspravljanja.

Član 9.

Ako sud na pripremnom ročištu, s obzirom na broj predloženih dokaza, nije u mogućnosti da odluči koji su dokazi relevantni za utvrđivanje bitnih činjenica, a koji ne, usvojiće sve predložene dokaze i zakazaće ročište za glavnu raspravu.

Sud može i naknadno (na glavnoj raspravi), donijeti procesno rješenje o opozivu izvođenja dokaza prethodno prihvaćenih na pripremnom ročištu, koje ne smatra bitnim za donošenje odluke.

Član 10.

Sud kod određivanja predmeta i obima vještačenja treba pitanjima otkloniti dileme u pogledu prijedloga stranaka na okolnosti predloženog predmeta i obima vještačenja.

Sud će u rješenju o vještačenju upozoriti vještaka da će ga kazniti novčanom kaznom ako ne dostavi nalaz i mišljenje u ostavljenom roku ili ne dođe na ročište, iako je uredno pozvan a izostanak ne opravda.

Ukoliko parnična stranka, koja predlaže provođenje dokaza – vještačenjem (po vještaku odgovarajuće struke), ne uplati troškove vještačenja, čiji iznos je sud odredio na pripremnom ročištu i ostavio rok za uplatu istih, a stranka u okviru ostavljenog roka ne zahtjeva produženje istog, sud će odustati od izvođenja dokaza – vještačenja, jer iznos potreban za podmirenje troškova nije položen u roku koji je sud odredio.

Član 11.

Ako na pripremno ročište ne dođe uredno pozvan tuženi, sud će u rješenju kojim određuje dokaze koji će se izvesti na glavnoj raspravi uvrstiti i dokaze koje je tuženi predložio u odgovoru na tužbu ili u podnesku koji je dostavio sudu prije održavanja pripremnog ročišta. Dokaze koje sud u ovom slučaju ne smatra bitnim za odluku u glavnoj stvari odbiće rješenjem.

SUDSKO PORAVNANJE

Član 12.

Sud će u toku cijelog postupka nastojati da stranke zakluče sudsko poravnanje.

Pokušaj poravnanja će se evidentirati na zapisniku, uz navođenje predloženog sadržaja sudskog poravnanja, stranke koja ne pristaje na sudsko poravnanje kao i razloga ne prihvatanja.

GLAVNA RASPRAVA

Član 13.

Kada je glavna rasprava zbog jednostavnosti predmeta zakazana bez predhodnog održavanja pripremnog ročišta, pa na toj glavnoj raspravi stranke istaknu nove činjenice i predlože nove dokaze koje nisu iznijele u tužbi ili odgovoru na tužbu, sud će ukoliko se radi o činjenicama i dokazima relevantnim za odlučivanje, dozvoliti njihovo izvođenje na glavnoj raspravi.

Ako se radi o dokazima koji se ne mogu provesti na istom ročištu ili na koje se suprotna stranka ne može izjasniti, sud će odložiti glavnu raspravu i po potrebi ostaviti rok suprotnoj stranci za izjašnjenje.

Redosljed odvijanja glavne rasprave primjeniti propisanu zakonsku normu. Izmjena redosljeda odvijanja glavne rasprave je samo izuzetak.

Stranke, svjedoci i vještaci se mogu pozivati u cilju ekonomičnosti postupka u različitim vremenskim intervalima u istom danu održavanja glavne rasprave, kao i različite dane.

ODGODE I ODLAGANJA

Obavještavanje

Član 14.

U slučaju kada stranka sudu podnese zahtjev za odlaganje, odgodu ili drugo obavještenje u tom pogledu, istovremeno će uputiti primjerak tog zahtjeva ili obavještenja i suprotnoj stranci.

Član 15.

Prijedlog za odgodu ročišta stranka mora podnijeti čim sazna za postojanje zakonskog razloga za odgodu, a najkasnije 8 dana prije dana kada je zakazano ročište čiju odgodu traži. Stranka je dužna da uz zahtjev priloži dokaze iz kojih razloga traži odgodu. Sud će u svakom konkretnom slučaju cijeliti opravdanost zahtjeva. Rješenje kojim odbija zahtjev sud će dostaviti podnosiocu, a rješenje kojim usvaja zahtjev, zajedno sa naredbom o održavanju novog ročišta, dostaviće svim strankama.

Član 16.

Sljedeće okolnosti se neće smatrati opravdanim razlozima, niti višom silom:

- prisustvo ročištu u drugom predmetu koji se vodi pred istim ili drugim sudom koje je zakazano ili planirano nakon zakazivanja ovog ročišta;
- zdravstveni razlozi koji nisu potkrepljeni relevantnim ljekarskim nalazima datiranim neposredno prije termina zakazanog ročišta;
- hitni ili ozbiljni razlozi porodične prirode, ukoliko zahtjev nije potkrijepljen dokazima ili relevantnim dokumentima u kojima se navodi da su porodični razlozi hitne i nepredvidive prirode,
- godišnji odmor ili poslovni put advokata;
- ukoliko advokat otkaže punomoć stranci u kratkom vremenskom periodu prije zakazanog ročišta, a novi advokat koga je stranka angažovala nije imao vremena za adekvatnu pripremu predmeta;
- u slučaju otkazivanja punomoći od strane advokata koje je u suprotnosti sa odredbama Zakona o advokaturi.

Odlaganje ročišta

Član 17.

Odlaganje pripremnog ročišta koje se traži, radi izjašnjenja na pismene isprave koje je suprotna stranka predložila kao dokaz u tužbi ili odgovoru na tužbu, ali ih je priložila tek na pripremnom ročištu, sud će cijeliti u svakom konkretnom slučaju – predmetu, da li postoje opravdani razlozi za odlaganje ročišta radi izjašnjenja suprotne strane na priložene i predložene dokaze.

Ukoliko sud ne usvoji razloge za odlaganje pripremnog ročišta navedene u stavu 1. ovog člana, u tom slučaju na glavnoj raspravi cijeliće razloge za primjenu člana 102. stav 2. ZPP-a.

Član 18.

Ako su stranka ili njen zakonski zastupnik neuki, odnosno nisu u stanju jasno i određeno izjasniti se o predmetu raspravljanja, sud može odložiti ročište, kako bi omogućio stranci da angažuje punomoćnika (član 78a ZPP).

ZASTUPANJE

Član 19.

Sud po službenoj dužnosti mora paziti da u imovinskopравnim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora prelazi iznos od 50.000,00 KM punomoćnik pravnog lica može biti samo lice koje ima položen pravosudni ispit.

Advokatski pripravnik ne može u ovoj vrsti spora zamjenjivati advokata i kada je vlastodavac u punomoći naveo takvo ovlaštenje, jer on nema položen pravosudni ispit.

Ako je takav punomoćnik zastupao tužioca nema uslova da se tužba smatra povučenom jer je tužilac pristupio na ročište, iako po punomoćniku koji nema sve zakonom propisane uslove za zastupanje, što je otklonjiv procesni nedostatak.

Član 20.

Punomoćnik za prijem pismena fizičkog lica ne mora biti punomoćnik iz člana 301. ZPP-a.

Član 21.

Mogućnost dostave u skladu s odredbom člana 337b. ZPP-a, tj. polaganjem pismena u posebne pretince u za to određenoj prostoriji suda, odnosi se i na drugostepene odluke i odluke revizijskog suda.

PREKID POSTUPKA

Član 22.

Protiv rješenja kojim sud odlučuje o prijedlogu stranke o nastavku prekinutog postupka dozvoljena je žalba.

SNIMANJE ROČIŠTA

Član 23.

Strankama nije dozvoljeno tonsko ni video snimanje ročišta vlastitim uređajima.

Prijedlog smjernica je usaglašen na sastanku Radne grupe za upravljanje postupkom Osnovnog i Okružnog suda u Doboju dana 04.11.2019. godine.

Doboj, 04. novembar 2019. godine.

 Predsjednik
Osnovnog suda u Doboju
Goran Đurić

Predsjednik
Okružnog suda u Doboju
Duško Ninković

